

ЯНУС ЧЕРВОНОНОГИЙ*Janus femoratus* (Curtis, 1830)**Таксономічна належність**

Клас — Комахи (Insecta), ряд — Перетинчастокрилі (Hymenoptera), родина — Пильщики-цефіди (Cepidae).

Природоохоронний статус

Вразливий.

Ареал виду та його поширення в Україні

Європа (на пн. до межі ареалу *Quercus robur*), Мала Азія; В Україні знайдено у Київській та Закарпатській обл. Один з 3-х відомих в фауні України видів роду *Janus*.

Чисельність і причини її зміни

Дуже незначна (поодинокі особини). Причини зміни чисельності: застосування інсек-

тицидів для обробки лісів, діяльність комах-ентомофагів.

Особливості біології та наукове значення

Імаго активні у травні–червні. Личинки розвиваються в середині торішніх пагонів дуба, роблять у них поздовжні ходи, спричиняючи утворення здуття на верхівках ушкоджених пагонів.

Морфологічні ознаки

Тіло чорне. Задні гомілки в основі білі, з двома надвершинними шпорами. Довжина тіла — 7–9 мм.

Режим збереження популяцій та заходи з охорони

Не здійснювалися. Треба вивчити особливості біології виду, створити ентомологічні заказники у місцях його перебування.

Розмноження та розведення у спеціально створених умовах

Відомостей немає.

Господарське та комерційне значення

Відомостей немає.

Основні джерела інформації

Гуссаковский, 1935; Benson, 1968; Желуховцев, 1988; ЧКУ, 1994.

Автори: В.М. Єрмоленко, А.Г. Котенко,
І.М. Павлушенко
Фото: В.Г. Радченко

КАЛАМЕУТА ЖОВТА

Calameuta idolon (Rossi, 1794)

Таксономічна належність

Клас — Комахи (Insecta), ряд — Перетинчастокрилі (Hymenoptera), родина — Пильщики-цефіди (Cephididae).

Природоохоронний статус

Вразливий.

Ареал виду та його поширення в Україні

Охоплює Пд. Європу, Пн. Африку, Малу Азію, Кавказ та Закавказзя. В Україні — Закарпаття та Крим.

Чисельність і причини її зміни

Незначна (поодинокі особини). Причини зміни чисельності: повне розорювання під сади та виноградники цілинних ділянок і шибляків у передгір'ях.

Особливості біології та наукове значення

Імаго зустрічаються з середини травня і влітку на передгірних цілинних ділянках степового різнотрав'я, галявинах та узліссях широколистяних гірських лісів і шибляка. Личинки розвиваються у стеблах злакових рослин.

Морфологічні ознаки

Тіло жовто-чорне. Крила світлі. Задні гомілки з одною надвершинною шпорою. Довжина тіла — 10–15 мм.

Режим збереження популяцій та заходи з охорони

Треба вивчити особливості біології виду, створити ентомологічні заказники у місцях його перебування.

Розмноження та розведення у спеціально створених умовах

Відомостей немає.

Господарське та комерційне значення

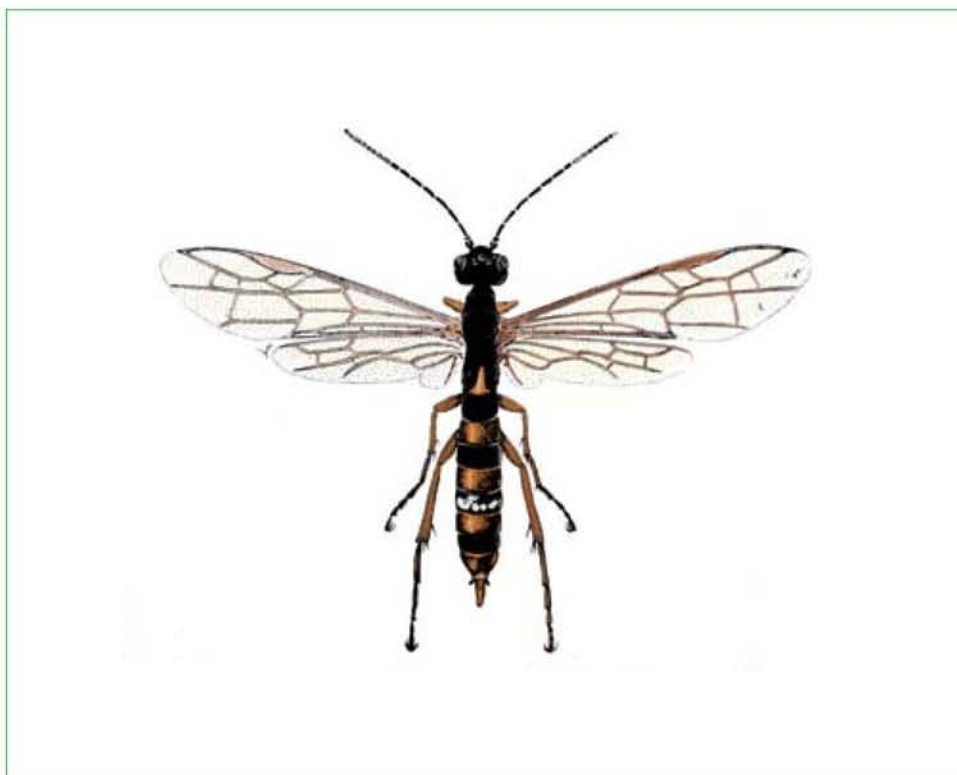
Відомостей немає.

Основні джерела інформації

Gregor, 1927; Dovnar-Zapolskij, 1931; Гуссаковский, 1935; Ермоленко, 1984; Желуховцев, 1988; ЧКУ, 1994.

Автори: В.М. Ермоленко, А.Г. Котенко,
І.М. Павлусенко
Фото: В.Г. Радченко

ЦЕФУС ЗАГАЙКЕВИЧА*Cephus zahaikevitchi* (Ermolenko, 1971)**Таксономічна належність**

Клас — Комахи (Insecta), ряд — Перетинчастокрилі (Hymenoptera), родина — Пильщики-цефіди (Cephididae).

Природоохоронний статус

Вразливий.

Ареал виду та його поширення в Україні

Пн. передгір'я Кримських гір.

Чисельність і причини її зміни

Зустрічається дуже рідко (поодинокі особини). Причини зміни чисельності: повне викошування злакового різнотрав'я на галявинах.

Особливості біології та наукове значення

Лісові галявини нижнього поясу широколистяного гірського лісу. Не вивчені.

Морфологічні ознаки

Тіло чорне. Крила димчасті. Ножни яйцеклада до вершини звужуються. Між 8 та 9 тергітами черевця є виїмка. Довжина тіла — 8 мм.

Режим збереження популяцій та заходи з охорони

Не здійснювалися. Треба вивчити особливості біології виду, створити ентомологічні заказники у місцях його перебування.

Розмноження та розведення у спеціально створених умовах

Відомостей немає.

Господарське та комерційне значення

Відомостей немає.

Основні джерела інформації

Ермоленко, 1971; Желоховцев, 1988; ЧКУ, 1994.

Автори: В.М. Ермоленко, І.М. Павлусенко
Малюнок: І.В. Маханьков

ХАРАКОПІГ СКИФСЬКИЙ

Characopygus scythicus Dovnar-Zapolskij, 1931

Таксономічна належність

Клас — Комахи (Insecta), ряд — Перетинчастокрилі (Hymenoptera), родина — Пильщики-цефіди (Cephididae).

Природоохоронний статус

Зникаючий.

Ареал виду та його поширення в Україні

Пд. степ Лівобережної України. Ареал виду простягається на сх. до Оренбурга.

Чисельність і причини її зміни

Зустрічається дуже рідко (поодинокі особини). Причини зміни чисельності: повне розорювання цілинного степу, викошування степової рослинності.

Особливості біології та наукове значення

Не вивчені.

Морфологічні ознаки

Тіло чорне. Жвали, більша частина ніг та вершина черевця мають оранжевий або жовтий малюнок. Довжина тіла — 7,5–8 мм.

Режим збереження популяцій та заходи з охорони

Треба вивчити особливості біології виду, створити ентомологічні заказники у місцях його перебування. Вид охороняється у складі степового ентомокомплексу в БЗ «Асканія-Нова».

Розмноження та розведення у спеціально створених умовах

Відомостей немає.

Господарське та комерційне значення

Відомостей немає.

Основні джерела інформації

Dovnar-Zapolskij, 1931; Гуссаковский, 1935; Benson, 1968; Желоховцев, 1971; Желоховцев, 1988; ЧКУ, 1994.

Автори: В.М. Єрмоленко, І.М. Павлусенко

Фото: В.Г. Радченко

ЦЕНЕЛІДА СІТЧАСТА

Caenolyda reticulata (Linnaeus, 1758)

Таксономічна належність

Клас — Комахи (Insecta), ряд — Перетинчастокрилі (Hymenoptera), родина — Павутинні пильщики (Pamphiliidae).

Природоохоронний статус

Вразливий.

Ареал виду та його поширення в Україні

Єдиний в Україні вид роду *Caenolyda*. Ареал охоплює Пн., Центральну і Сх. Європу. В Україні знайдено у Львівській, Житомирській і Київській обл.

Чисельність і причини її зміни

Незначна (поодинокі особини). Причини зміни чисельності: застосування пестицидів для знищення шкідників лісу.

Особливості біології та наукове значення

Фітофаг. Дає 1 генерацію на рік. Імаго зустрічаються з кінця квітня до середини червня. Личинки живуть поодиночі на гілках сосни звичайної, живляться хвоєю.

Морфологічні ознаки

Голова і груди чорні з червоним малюнком. Черевце руде. Крила чорні з широкою прозорою перев'язкою під птеростигмою та розвинутим червоним малюнком. Ноги чорні. Довжина тіла — 12–15 мм.

Режим збереження популяцій та заходи з охорони

Не здійснювалися. Треба докладніше вивчи-

ти особливості біології виду, виявити і взяти під охорону місця його перебування.

Розмноження та розведення у спеціально створених умовах

Відомостей немає.

Господарське та комерційне значення

Відомостей немає.

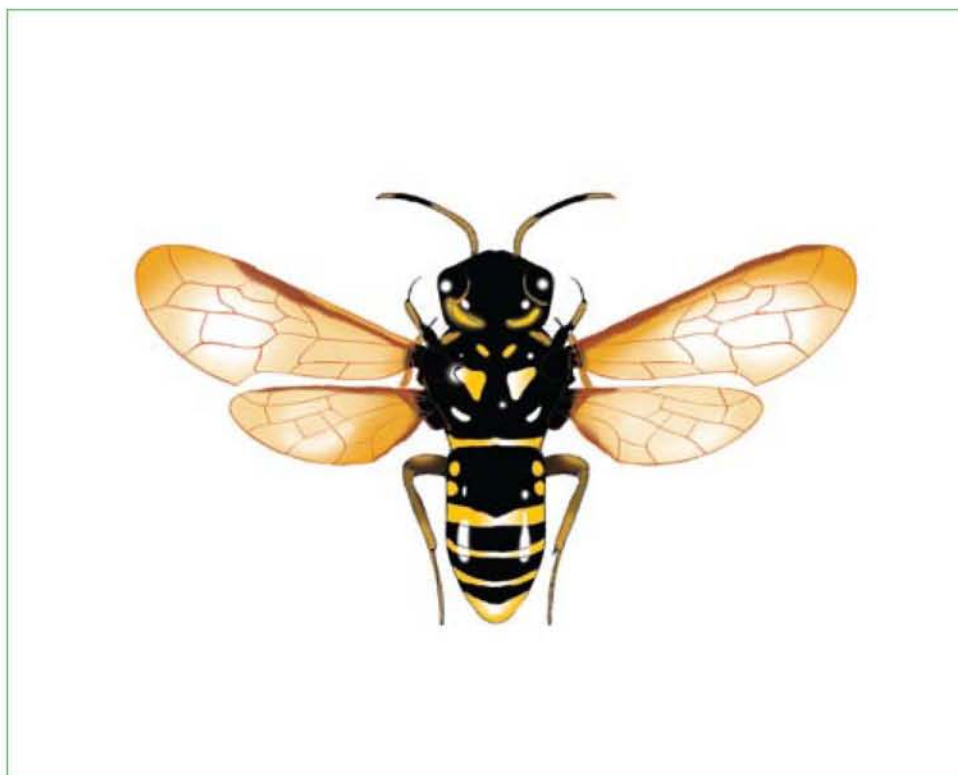
Основні джерела інформації

Wierzejski, 1868; Niezabitowski, 1899; Ушинський, 1929; Гуссаковский, 1935; Желоховцев, 1988; ЧКУ, 1994.

Автори: В.М. Єрмоленко, А.Г. Котенко
Фото: І.В. Маханьков

МЕГАЛОДОНТ СЕРЕДНІЙ

Megalodontes medius Konow, 1897

Таксономічна належність

Клас — Комахи (Insecta), ряд — Перетинчастокрилі (Hymenoptera), родина — Пильщики-мегалодонтиди (Megalodontidae).

Природоохоронний статус

Рідкісний.

Ареал виду та його поширення в Україні

Охоплює Пд.-Сх. Європу, Пн. Кавказ, Закавказзя, Малу Азію. В Україні знайдено у Луганській обл. та у Криму.

Чисельність і причини її зміни

Незначна (поодинокі особини). Причини зміни чисельності: повне розорювання цілинного степу, викошування степової рослинності.

Особливості біології та наукове значення

Не вивчені.

Морфологічні ознаки

Тіло сплюснене, чорне зі світлим малюнком. З боків 1–3 члеників черевця білуваті плями. Голова велика. Вусики короткогребінчасті. Крила по передньому краю і в основній половині жовтуваті. Довжина — тіла 10–12 мм.

Режим збереження популяцій та заходи з охорони

Не здійснювалися. Треба докладніше вивчити особливості біології виду, виявити і взяти під охорону місця його перебування.

Розмноження та розведення у спеціально створених умовах
Відомостей немає.

Господарське та комерційне значення
Відомостей немає.

Основні джерела інформації

Гуссаковский, 1935; Желоховцев, 1988; ЧКУ, 1994.

Автори: В.М. Єрмоленко, А.Г. Котенко
Малюнок: Н.В. Кашченко

АБИЯ ВИБЛИСКУЮЧА*Abia fulgens* Zaddach, 1863**Таксономічна належність**

Клас — Комахи (Insecta), ряд — Перетинчастокрилі (Hymenoptera), родина — Пильщики-цимбіциди (Cimbicidae).

Природоохоронний статус

Рідкісний.

Ареал виду та його поширення в Україні

Диз'юнктивний, з великими розривами між окремими острівними ділянками на Піренеях, в Альпах, Карпатах та на Великому Кавказі. В Україні виявлено у зх. частині Карпат.

Чисельність і причини її зміни

Дуже низька (поодинокі особини). Причини зміни чисельності: застосування пестицидів,

знищення кормових рослин, діяльність ентомофагів.

Особливості біології та наукове значення

Дає 1 генерацію на рік. Літ імаго — з кінця травня до кінця липня. Живиться пилюком та нектаром квіток зонтичних. Личинки — на черсакових.

Морфологічні ознаки

Тіло і ноги майже до вершини стегон зелені. Вусики в основі та на вершині бурі, їх середня частина світла. Довжина тіла — 10–12 мм.

Режим збереження популяцій та заходи з охорони

Не здійснювалися. Треба докладніше вивчити особливості біології виду, виявити і взяти під охорону місця його перебування.

Розмноження та розведення у спеціально створених умовах

Відомостей немає.

Господарське та комерційне значення

Відомостей немає.

Основні джерела інформації

Gregor, 1927; Ермоленко, 1972; Желоховцев, 1988; ЧКУ, 1994.

Автори: В.М. Ермоленко, А.Г. Котенко
Фото: О.С. Мандзюк